

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/10/2024
Identifikačné číslo spisu:	8620200236
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8620200236.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu U. I., narodeného X. Y. XXXX, U., S. XX/X, zastúpeného advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, Stropkov, Nám. SNP 7, proti žalovanej spoločnosti Orange Slovensko, a. s., Bratislava, Metodova 8, IČO: 35 697 270, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Branislava Máčaja, s. r. o., Bratislava, Vajnorská 21A, IČO: 46 759 875, o ochranu osobnosti spojenú s náhradou nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bardejov (predtým Okresný súd Svidník) pod sp. zn. SK-6C/12/2020, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 17. augusta 2023 sp. zn. 5Co/25/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (t. č. Okresný súd Bardejov) (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom sp. zn. 6C/12/2020-187 zo dňa 8. decembra 2022 (ďalej aj „rozsudok súdu prvej inštancie“) uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 3.300 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku (I. výrok), vo zvyšku žalobu zamietol (II. výrok) a žalobcovi priznal proti žalovanej náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom (III. výrok).

1.1. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa žalobou voči žalovanej domáhal zaplataenia nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur. Žalobu odôvodnil tým, že žalovaná pri spracúvaní jej osobných údajov nepostupovala pri manipulácii s nimi a pri ich likvidácii v súlade so zákonom č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 122/2013 Z. z.“); porušila ustanovenia uvedeného zákona a tým porušila právo žalobcu na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do jeho súkromného života pri spracúvaní osobných údajov. Žalobca sa teda voči žalovanej domáha práva na ochranu osobnosti, ktorá objektívne zodpovedá za porušenie a ohrozenie osobnostných práv žalobcu, čím je daná aktívna a pasívna legitímácia strán sporu. Žalobca mal za to, že nápravu je možné dosiahnuť primeraným finančným zadostiučinením vo výške 5.000 eur. Výšku odôvodnil intenzitou porušenia a ohrozenia osobnostných práv, kategóriou

neoprávnene sprístupnených osobných údajov, výnimočným rozsahom bezpečnostného incidentu, časom trvania protiprávneho konania, a osobou žalovanej, ktorá je na slovenskom trhu jedným z najväčších telekomunikačných operátorov.

1.2. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že predmetný spor považuje za spotrebiteľský. Nestotožnil sa s názorom žalovanej, že uplatňovaný nárok nijak nesúvisí so spotrebiteľskou zmluvou; skutočnosť, že strany uzatvorili spotrebiteľskú zmluvu, je v tomto prípade podružná, pretože právny základ nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy má iný právny základ ako spotrebiteľská zmluva. Na základe vykonaného dokazovania považoval uplatnený nárok za preukázaný, pochybením žalovanej došlo k sprístupneniu osobných údajov žalobcu neobmedzenému počtu nepovolaných osôb; bezpečnostný incident znamenal zásah do práva žalobcu na súkromie spôsobom ohrozenia, ale aj porušenia jeho práva. Súd mal preukázaný zásah do súkromia žalobcu pri protiprávnom spracúvaní jeho osobných údajov. Konštatoval, že pri rozhodovaní o výške náhrady sa zaoberal závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo. V tejto súvislosti uviedol, že nepovažoval za vhodné vychádzať z § 12 zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako to urobil odvolací súd v rozsudku č. k. 13Co/7/2021-530 zo dňa 30. 3. 2021 v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 6C/29/2018, nakoľko na základe citovaného zákona ide o systém odškodňovania obetí štátom, ktorý aj autoritatívne stanovil zákonom, akú sumu prizná obetiam trestných činov. V súdnej veci však ide o typický občianskoprávny vzťah domáhania sa náhrady nemajetkovej ujmy zo strany dotknutej osoby upravený normami súkromného práva. Súd v zhode s názorom žalobcu dospel k záveru, že priznaná náhrada v uvedenom konaní (110 eur) vzhľadom na významné postavenie žalovanej na telekomunikačnom trhu ani zďaleka nenapĺňa preventívnu, satisfakčnú ani sankčnú funkciu, ktorú by mala spravodlivá relutárna náhrada spĺňať a že odvolacím súdom priznaná náhrada pôsobí vo verejnosti práve naopak, je nespravodlivo neprimeraná, na základe čoho považoval za primeranú nemajetkovú ujmu vo výške 3.300 eur.

1.3. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania okresný súd aplikoval § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), a úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pretože výška náhrady záležala od úvahy súdu.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej, rozsudkom zo 17. augusta 2023, č. k. 5Co/25/2023-325 výrokom I. potvrdil rozsudok v napadnutej časti, t. j. výroku I., a to v časti uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 110 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku III. o trovách konania, výrokom II. zmenil rozsudok vo zvyšku výroku I. tak, že v prevyšujúcej vyhovujúcej časti žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej v plnom rozsahu s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (III. výrok).

2.1. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil aj správny právny záver; to však neplatí vo vzťahu k otázke primeranosti priznanej nemajetkovej ujmy. Odvolací súd konštatoval, že v prejednávanej veci existuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, pretože došlo k vystaveniu osobných údajov žalobcu nepovoleným osobám, čím došlo k nepovolenému zásahu do jej práva na ochranu osobnosti. Dospel k záveru, že zásah do nemajetkovej ujmy vykazuje znaky závažnosti; nepostačuje zadostučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Bolo dôvodné priznať žalobcovi právo na nemajetkovú ujmu v peniazoch. Podľa názoru odvolacieho súdu, suma priznaná súdom prvej inštancie nezodpovedá okolnostiam veci ani princípu proporcionality. Bol toho názoru, že pokiaľ ide o stanovenie výšky finančnej náhrady, je nutné vychádzať z judikatúry súdov Slovenskej republiky vo vzťahu k priznaným nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré sa zvyčajne priznávajú pozostalým po osobách, ktoré boli usmrtené pri dopravných nehodách, či zo zákonnej právnej úpravy, ktorá upravuje nároky poškodených z trestných činov. Odvolací súd považoval priznanú náhradu zo strany súdu prvej inštancie ako neprimerane vysokú. Odvolací súd poukázal na skutočnosť, že aj pri náhradách nemajetkovej ujmy pri pozostalých z dopravných nehôd sa tieto sumy pohybujú cca medzi 15.000 až 20.000 eur, pri príbuzných v priamom rade v závislosti od individuálnych okolností prípadu. V posudzovanom prípade je nepochybné, že miera zásahu do osobnostných práv je nepomerne nižšia. Podľa názoru odvolacieho súdu možno hovoriť o rozsahu cca 10 % zo základu priznaného pre obeť násilných trestných činov (4.350 eur). (§ 12 ods. 3 Zákona č. 274/2017 Z. z.). Zároveň bolo nutné brať

do úvahy, že v danom prípade nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, došlo len k potencionálnej možnosti ich ohrozenia, čo nepochybne odôvodňuje ďalšie zníženie minimálne na hodnotu 50 % z vyššie uvedenej úvahy, t. j. 435/2, t. j. cca 220 eur. Zároveň neboli zistené ani dôvody ako škandalizácia žalobcu opakovane či zvyšovanie intenzity konania, alebo úmyselné konanie žalovanej, čím bolo podľa odvolacieho súdu dôvodné túto sumu ponížiť o 50 %, t. j. na 110 eur.

2.2. K odvolacej námietke týkajúcej sa premlčania uviedol, že s touto sa vysporiadal súd prvej inštancie, keď uviedol, že listina obsahujúca osobné údaje bola neodborne uložená v predajni žalovanej v Stropkove a to v období od 25. 1. 2017 do 9. 2. 2017. Nasledujúcim dňom, t. j. 10. 2. 2017 začala plynúť trojročná premlčacia doba a uplynula dňa 10. 2. 2020. Len voči nároku uplatnenému po dni 10. 2. 2020 by bolo možné s úspechom v konaní namietat' jeho premlčanie, čo nie je prípad nároku uplatneného žalobcom, keďže žaloba bola na súd podaná dňa 5. 2. 2020, teda pred uplynutím premlčacej doby. Odvolací súd sa s uvedeným názorom stotožnil a poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/201/2007, z ktorého vyplýva, že na základe žaloby na ochranu osobnosti musí súd vždy medzi prvými riešiť okolnosť, kto je v konkrétnom prípade subjektom ochrany, a kto je subjektom zásahu. Ako vyplýva z rozhodnutia súdu prvej inštancie, nič z toho nebolo známe pred 9. 2. 2017. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že až dňa 10. 2. 2017 začala plynúť trojročná premlčacia doba a uplynula dňa 10. 2. 2020.

2.3. Stotožnil sa aj s úvahou žalobcu, že prijatie názoru žalovanej vo vzťahu k začatiu plynutia premlčacej doby, by vo svojich dôsledkoch znamenalo, že táto by mala prospech z vlastného protiprávneho konania. Pretože čím dlhšie by trval protiprávny stav, za ktorý zodpovedá, tým kratšia prípadne aj žiadna by bola premlčacia doba pre dotknuté osoby k dispozícii na uplatnenie ich práv.

2.4. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania odvolací súd aplikoval § 396 ods. 1, ods. 2 CSP v spojení s § 255 CSP. Poukázal na ustálenú judikatúru súdov a z nej vyplývajúci záver, že zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu. V takýchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Bolo potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do práva žalobcu bolo zasiahnuté; výška ujmy je druhotná a nadväzujúca. Žalobcu bolo nevyhnutné považovať za plne procesne úspešného, keď mal úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu. Z uvedeného dôvodu odvolací súd uzavrel, že žalobcovi patrí plná náhrada trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu výroku I. v časti uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 110 eur a výroku o trovách konania, ako aj súvisiacemu výroku III. o trovách odvolacieho konania podala žalovaná (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, ktoré odôvodnila § 420 písm. f) CSP majúca za to, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovanie jej patriacich procesných práv v miere porušujúcej právo na spravodlivý proces. Namietala, že odvolací súd vydal rozsudok bez náležitého odôvodnenia; rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok a nezrozumiteľnosť dôvodov. Konštatovala, že odvolací súd sa náležite nevysporiadal s jej relevantnou argumentáciou; časť z nej rovno odignoroval, a to v tak zásadnom rozsahu, že nesprávnym procesným postupom súdu došlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý súdny proces.

3.1. V súvislosti s posúdením otázky premlčania dovolateľka uviedla, že dátum, kedy sa X.. T. U. oboznámil s dokumentami obsahujúcimi osobné údaje dotknutých osôb, vrátane žalobcu (9. 2. 2017), predstavuje okamih, kedy došlo k samotnému porušeniu práva na ochranu osobnosti, avšak z pohľadu vzniku zodpovednosti za zásah do práva na ochranu osobnosti je právne významné, kedy došlo k zásahu, ktorý bol spôsobilý ohroziť právo na ochranu osobnosti. K tejto situácii došlo jednoznačne už momentom, kedy zamestnanec obchodného zástupcu žalovanej (sprostredkovateľa žalovanej) nedopatrením umiestnil dokumenty obsahujúce osobné údaje dotknutých osôb z chráneného priestoru značkovej predajne do nechráneného priestoru kontajnerového stojiska na umiestňovanie papierového odpadu. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že k tomu došlo v priebehu mesiaca január 2017, kedy najneskôr dňa 25. 1. 2017 sa predmetné dokumenty už nachádzali v neuzamknutom sklade/kontajnerovom stojisku na papierový odpad, kde ich až dňa 9. 2. 2017 našiel oznamovateľ X.. U..

Z pohľadu plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka k začiatku jej plynutia došlo v deň nasledujúci po dni, keď došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo aspoň ohroziť osobnostné práva žalobcu, t. j. najneskôr dňa 26. 1. 2017 (kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz) a premlčacia doba uplynula najneskôr dňa 26. 1. 2020. Dovolateľka uviedla, že odvolací súd prehliadol, resp. odignoroval celú radu dôkazov (vymenovaných v dovolaní), ktoré jednoznačne nasvedčujú tomu, že predmetné dokumenty sa najneskôr dňa 25. 1. 2017 už nachádzali v neuzamknutom sklade/kontajnerovom stojisku na papierový odpad. Posúdenie otázky premlčania zo strany odvolacieho súdu aj súdu prvej inštancie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní (je tu nesúlad medzi vykonanými skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu) a ako také je aj svojvoľné. Dovolateľka v tejto súvislosti poukázala napr. na uznesenie odvolacieho súdu z 18. 5. 2023 sp. zn. 17Co/32/2023, ktorým zrušil rozsudok súdu prvej inštancie z 8. 12. 2022 sp. zn. 6C/10/2020 a uznesenie odvolacieho súdu z 18. 5. 2023 sp. zn. 17Co/31/2023, ktorým zrušil rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 8. 11. 2022 sp. zn. 6C/11/2020, pričom súd prvej inštancie v skutkovo a právne identických veciach vychádzal zo skutočnosti, že k protiprávnemu zásahu do práva na ochranu osobnosti došlo až momentom nálezu dokumentov s osobnými údajmi X.. U. dňa 9. 2. 2017. Ďalej argumentovala, že uvedený zásah je jedným konaním žalovanej a pre začatie plynutia premlčacej doby je určujúce, kedy došlo k bezpečnostnému incidentu, aj keď jeho prípadné účinky, resp. následky (napr. obavy žalobcu) môžu pretrvávať po dlhú dobu a nie, kedy došlo k ukončeniu bezpečnostného incidentu (9. 2. 2017). Na podporu svojej argumentácie dovolateľka poukázala na rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít Slovenskej republiky (sp. zn. 5Cdo/265/2009 zo 17. 2. 2011, 5Cdo/278/2007 z 25. 9. 2008 (R 75/2008), IV. ÚS 542/2013 z 23. 9. 2013, 3Cdo/174/2016 z 10. 11. 2016, 2Cdo/194/2011 z 27. 11. 2012, 4Cdo/146/2008 z 31. 7. 2008). Dovolateľka uviedla, že v tomto prípade nejde o tzv. trváci skutok, ale o jedno konanie (čin) zamestnanca obchodného zástupcu žalovanej, aj keď jeho účinky pretrvávali od 25. 1. 2017 do 9. 2. 2017. Súdmi nižších inštancií sa pri posudzovaní otázky premlčania práva žalobcu na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy (resp. momentu začiatku plynutia objektívnej premlčacej doby) odchýlili od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššej súdnej autority, čím porušili článok 2 CSP a tento odklon nijako neodôvodnili.

3.2. Vo vzťahu k výroku III. rozsudku odvolacieho súdu dovolateľka v zásade namietala, že odvolací súd sa absolútne nijakým spôsobom nevysporiadal s jej argumentáciou, podľa ktorej aj keď rozhodnutie o výške plnenia - peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy závisí finálne od úvahy súdu, musí aj žalobca niesť nejakú zodpovednosť (aspoň čiastočnú) za výsledok sporu v prípadoch uplatňovania neprimeraných (neadekvátnych), či dokonca premrštených nárokov. Argumentácia žalovanej bola dôležitá pre posúdenie otázky, či žalobcovi vôbec vznikol za takýchto okolností nárok na náhradu trov konania a ak áno, v akom rozsahu, aj keď bol úspešný čo do právneho základu žalovaného nároku, teda, že do práva žalobcu bolo zasiahnuté a že mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku (v danom spore si žalobca uplatňoval 5.000 eur a priznaných mu bolo 110 eur, t. j. žalobcovi bola priznaná suma predstavujúca 2 % žalovaného nároku).

3.3. Odvolací súd v súvislosti s návrhom žalovanej na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP uviedol, že dôvody, ktoré uvádza žalovaná sú vo vzťahu k danej veci nepoužiteľné. Poukázal na to, že by sa muselo jednať o dôvody hodné osobitného zreteľa, ako napríklad sociálny aspekt, postoj strán v konaní, prípadne iné okolnosti. V danom prípade sa podľa odvolacieho súdu nejednalo ani o výnimočnosť spočívajúcu v okolnostiach danej veci, ani v okolnostiach strán sporu. Podľa názoru odvolacieho súdu sa nejedná ani o neprimeranú tvrdosť vo vzťahu k žalovanej a rozhodnutie o trovách konania ani neodporuje dobrým mravom. Dovolateľka však mala za to, že odvolací súd sa nijakým spôsobom nevysporiadal s argumentáciou žalovanej podľa ktorej, aj keď rozhodnutie o výške plnenia závisí od finálne od úvahy súdu, musí predsa aj žalobca niesť nejakú zodpovednosť za výsledok sporu v prípadoch uplatňovania neprimeraných či dokonca premrštených nárokov.

3.4. S poukazom na uvedené dôvody dovolateľka navrhla, aby odvolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a aby mu priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že z podaného dovolania je celkom zrejmé, že žalovaná mala v úmysle dovolanie odôvodniť § 421 ods. 1 písm. a) CSP, avšak žalovaná zrejme si vedomá neprípustnosti dovolania z dôvodu majetkového cenzu prípustnosť dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Žalobca mal za to, že nesprávne právne posúdenie námietky premlčania, ani

odchýlenie sa od ustálenej rozhodovacej praxe nemôžu založiť prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Dodal, že ak súdy pri právnom posúdení vyhodnotili námietku premlčania ako nedôvodnú, táto skutočnosť nemôže znamenať upieranie procesných práv žalovanej. Zrekapituloval vecné dôvody, pre ktoré je námietka premlčania neopodstatnená. Bezpečnostný incident považoval za trváci správny delikt, a preto až od momentu ukončenia protiprávneho stavu (9. 2. 2017) začína plynúť premlčacia doba pre účely nároku uplatneného žalobou. Začiatok všeobecnej trojročnej premlčacej doby v zmysle § 101 OZ plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz (deň 9. 2. 2017, kedy boli dokumenty s osobnými údajmi nájdené nálezcami), nie odo dňa, kedy si tlačivá v sklade naposledy „všimol“ vedúci predajne Orange v Stropkove. Na margo argumentácie žalovanej uznesením Najvyššieho súdu SR zo 17. 2. 2011 sp. zn. 5Cdo/265/2009 uviedol, že ide o hrubú dezinterpretáciu právnych záverov citovaného rozhodnutia, pretože žalovaná zamieňa pre začiatok plynutia premlčacej doby právne významný dátum protiprávneho konania (zavinená dopravná nehoda s následkom smrti) s dobou trvania následkov protiprávneho konania, čo sú diametrálne odlišné kategórie. Za výstižnú žalobca považoval argumentáciu k námietke premlčania vznesenej žalovanou v odôvodnení rozsudku Okresného súdu Svidník z 9. 3. 2023 sp. zn. 4C/9/2020 (body 46. - 56.). Čo sa týka výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania žalobca citoval z nálezu Ústavného súdu SR z 27. augusta 2020 sp. zn. II. ÚS 225/2020 a uviedol, že v konaniach o ochranu osobnosti je vždy základným konštatovanie zásahu do osobnostných práv, pričom priznanie nemajetkovej ujmy, prípadne jej výška je okolnosťou sprevádzajúcou. Aj pri nepriznaní žiadnej nemajetkovej ujmy za súčasného konštatovania zásahu do osobnostných práv žalobcu má žalobca nárok na plnú náhradu trov konania (rozdiel je len vo výške trov vychádzajúc z rôzneho výpočtového základu - § 10 ods. 8 advokátskej tarify). Z tohto dôvodu je konštatovanie žalovanej o nepomere medzi priznanou sumou peňažnej náhrady a výškou trov konania bez právneho významu. Žalobca ďalej uviedol, že v predmetnej veci neboli splnené podmienky pre možnosť aplikácie § 257 CSP, pretože nebolo možné konštatovať výnimočné okolnosti prípadu ani dôvody hodné osobitného zreteľa. Na tomto mieste citoval z rozsudku Okresného súdu Svidník z 21. 3. 2023 č. k. 2C/13/2020-118. Postoj žalovanej, ktorá popierala samotný základ nároku žalobcu napriek mnohonásobnému judikovaniu jeho danosti odvolacími súdmi priamo vylučuje aplikáciu § 257 CSP. Záverom poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR z 24. 5. 2022 č. k. II. ÚS 233/2022-18 týkajúce sa skutkovo a právne identickej veci. Vzhľadom na uvedené dôvody navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol ako neprípustné alebo zamietol ako nedôvodné a priznal mu proti žalovanej náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Dovolateľka v replike k vyjadreniu žalobcu k dovolaniu uviedla, že dôvodom na podanie dovolania nie je samotné nesprávne právne posúdenie otázky uplatnenej námietky premlčania a ani odklon od ustálenej rozhodovacej praxe, ale skutočnosť, že tento odklon konajúce súdy nijakým spôsobom neodôvodnili, v čom vidí nesprávnosť procesného postupu súdov v takej intenzite, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Posúdenie otázky premlčania zo strany súdov nižších inštancií nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a ako také je svojvoľné. Reagovala na jednotlivé tvrdenia žalobcu v jeho vyjadrení a v plnom rozsahu zotrvala na podanom dovolaní a jeho dôvodoch.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonom stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

7. V zmysle § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

8. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolateľka vyvodzujúca prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala nepreskúmateľnosť, resp. nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu tak vo veci samej, ako aj v časti náhrady trov konania.

10. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP je a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere, v dôsledku ktorého došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré porušenie tak znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného prístupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

11. K námietkam žalovanej týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 220 CSP, I. ÚS 243/2007). Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov - od 1. 7. 2016 strán sporu (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

12. S poukazom na uvedené, dovolací súd dospel k záveru, že obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal voči žalovanej zaplatať nemajetkovej ujmy v sume 5.000 eur z dôvodu zásahu do osobnostných práv žalobcu, ku ktorému malo dôjsť v súvislosti s porušením ochrany osobných údajov žalobcu pri ich spracúvaní žalovanou v rámci plnenia spotrebiteľskej zmluvy o pripojení. Súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 3.300 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol a žalobcovi priznal proti žalovanej náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením. Proti I. a III. výroku rozsudku súdu prvej inštancie podala žalovaná odvolanie. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi 110 eur potvrdil, v prevyšujúcej vyhovujúcej časti zmenil rozsudok tak, že žalobu na zaplatať nemajetkovej ujmy v tejto časti zamietol a žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Odvolací súd dospel k záveru, že žalobca má nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko uvedený bezpečnostný incident je tak závažným zásahom do jeho práva na ochranu osobnosti, že nepostačuje zadost'učinenie podľa § 13 ods. 1 OZ. Vo vzťahu k výške nároku na náhradu nemajetkovej ujmy stanovenej súdom prvej inštancie (3.300 eur) však uviedol, že táto je neprimerane vysoká.

14. V súvislosti s námietkou o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia dovolací súd konštatuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, no zo zistených skutočností prijal sčasti nesprávny právny záver. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k prijatému rozhodnutiu; jeho postup nemožno považovať za zjavne neodôvodnený či arbitrárny.

15. S otázkou premlčania sa vysporiadal v bode 119. rozsudku a zhodne so súdom prvej inštancie uviedol, že začiatok všeobecnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, a to je deň 9. 2. 2017, kedy boli dokumenty s osobnými údajmi nájdené nálezcom, ktorú skutkovú okolnosť je potrebné považovať za moment vzniku bezpečnostného incidentu. Nasledujúcim dňom 10. 2. 2017 začala plynúť trojročná premlčacia doba, ktorá uplynula 10. 2. 2020. Žaloba bola na súd podaná dňa 5. 2. 2020 (č. I. 17), teda pred uplynutím premlčacej doby. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/201/2007, a konštatoval, že bez vyriešenia otázky, do koho práv sa zasiahlo, a kto sa zásahu dopustil, nie je ešte opodstatnené riešenie meritórnych otázok. Ako vyplýva z rozhodnutia súdu prvej inštancie, nič z toho nebolo známe pred 9.2.2017. Preto ani premlčacia doba nemohla začať plynúť žalobcovi pred týmto dňom. Odvolací súd argumentoval, že začiatok všeobecnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka nemohol plynúť odo dňa, kedy si tlačivá v sklade „všimol“ vedúci predajne Orange v Stropkove. Neoprávnené sprístupnenie osobných údajov nemohlo nastať procesom „všimnutia si“ tlačív v mechu uloženom na podlahe skladu svedkom N. V. Aj z pohľadu konkretizácie časového momentu je takáto výpoveď svedka neurčitá, keď uvedenú skutočnosť uvádza ako „naposledy som si všimol uložené tlačivá“, z ktorej však nemožno vyvodíť, či po 25. 1. 2017 sa predmetné tlačivá naďalej na podlahe skladu žalovanej nachádzali alebo nenachádzali. V prípade, ak by moment opustenia tlačív zo skladu žalovanej mal predchádzať samotnému bezpečnostnému incidentu, podstatnou by mala byť skutočnosť, v ktorý prvý deň si bol svedok istý, že tlačivá v mechu už neboli uložené na podlahe skladu žalovanej, nie kedy ich tam naposledy videl. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v otázke premlčania tak nemožno považovať za nepreskúmateľné, pretože odvolací súd riadne vysvetlil spôsob, ako určil začiatok a koniec plynutia premlčacej doby v konkrétnostiach súdenej veci.

16. Pre úplnosť možno v tejto časti len doplniť, že otázka dôkladnosti a presvedčivosti odôvodnenia odklonu (v zmysle čl. 2 ods. 3 Základných princípov CSP) či jeho významového protikladu v podobe len všeobecných dôvodov je práve onou otázkou objektívnej spôsobilosti odôvodnenia rozhodnutia

presvedčiť o správnosti zvoleného prístupu k riešeniu posudzovaného problému na strane jednej a subjektívnej uspokojivosti odôvodnenia pre toho, kto v spore neuspel, na strane druhej, z ktorých pre prípadné konštatovanie tvrdenej vady nepreskúmateľnosti je významným len to, či odôvodnenie možno (alebo naopak nemožno) považovať za uspokojivé objektívne. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP teda nie je možné považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom (o aký prípad tu podľa názoru dovolacieho súdu nešlo).

17. V posudzovanom spore dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa aj v časti trov konania náležitosti riadneho odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP). Výrok o nároku na náhradu trov konania odvolací súd zdôvodnil v bodoch 122. a 123. svojho rozsudku uvedúc, o trovách celého konania rozhodol v zmysle § 396 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1 CSP, tak že nárok na ich náhradu priznal žalobcovi v celom rozsahu proti žalovanej s poukazom na jeho úspech v konaní, pričom výška priznanej náhrady závisela od úvahy súdu. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa pre aplikáciu § 257 CSP. Konštatoval, že v posudzovanom prípade sa nejednalo ani o výnimočnosť spočívajúcu v okolnostiach danej veci, ani v okolnostiach strán sporu. Uviedol, že rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania, a nesmie odporovať dobrým mravom. Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade sa o neprimeranú tvrdosť vo vzťahu k žalovanej nejedná, a rozhodnutie o trovách konania ani neodporuje dobrým mravom. S poukazom na uvedené uzavrel, že žalobcovi patrí plná náhrada trov prvoinštančného aj odvolacieho konania.

18. Najvyšší súd poznamenáva, že ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Dôvody osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax. To však neznamená, že tým vytvára priestor na nekontrolovanú voľnú úvahu súdu. V zmysle ustálenej judikatúry (napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2MCdo/17/2009, sp. zn. 5Cdo/67/2010, sp. zn. 3MCdo/46/2012) nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii. Tento dôvod je teda daný charakterom tohto konania (konanie o určenie otcovstva, ak maloletý žalobca nemal úspech) alebo charakterom procesnej situácie (napr. zmena zákonnej úpravy, ak žalovaný ako laik, v konaní o určenie právneho vzťahu, nemohol posúdiť zdravotný stav scudziteľa so zreteľom na jeho spôsobilosť na právne úkony). Dôvody hodné osobitného zreteľa sa môžu týkať sociálnej situácie účastníkov. V takomto prípade je potrebné pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch (všetkých) účastníkov, teda nielen toho, koho by postihovala povinnosť nahradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá (v preskúmvanej veci ide o právnickú osobu pôsobiacu na telekomunikačnom trhu). Do úvahy treba brať tiež také okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku (žalovaná bola zodpovednou osobou za porušovanie osobných údajov GDPR, avšak odmietla uznať základ nároku žalobcu a ponúknuť mu akúkoľvek výšku nemajetkovej náhrady) a prihliadnuť i na postoj účastníkov v konaní. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že v danom prípade rozhodne nemožno súhlasiť s námietkami žalovanej, že odvolací súd dostatočne nevysvetlil, prečo nevidel v konaní dôvody hodné osobitného zreteľa. Opak je pravdou. Rovnako tak nemožno súhlasiť, že by sa s argumentami predostretými žalovanou v kontexte okolností danej veci nezaoberal resp. ich neposudzoval (bod 123. rozhodnutia). To, že sa s nimi nestotožnil neodôvodňuje záver o nepreskúmateľnosti rozhodnutia. Dovolací súd súhlasí aj s názorom žalobcu, že na strane žalovanej neexistujú (vzhľadom k výške úkonu právnej služby) ani žiadne ekonomické a hospodárske dôvody, ktoré by boli objektívne spôsobilé ohroziť jej finančnú stabilitu alebo jej pôsobenie na telekomunikačnom

trhu. Okolností, ktoré viedli k podaniu žaloby a postoj žalovanej v konaní (kedy ani po opakovanom mnohonásobnom judikovaní základu nároku dotknutých osôb nie je prístupná na akúkoľvek dohodu) použitie ustanovenia § 257 CSP vylučuje.

19. Myšlienkový postup odvolacieho súdu je dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z uvedeného je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalovaná sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnila a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

20. So zreteľom na vyššie uvedené, dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, preto ho podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

21. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.